

## **Technisch vragen uur tje raadsvoorstel Warmtenet Langeraar (21-10-2024)**

**Liander** is onze netleverancier voor elektriciteit en gas in dit gebied.

- Wat is de positie van Liander nu en in de toekomst bij de ontwikkeling van dit warmtenet.

Liander zal de extra elektriciteitsvraag op moeten vangen, die ontstaat door de overgang naar warmtepompen en om het net toekomstvast te maken. Hiervoor dient het laagspanningsnet verzaamd te worden. Liander heeft ons laten weten dat zij dit binnen hun buurtaanpak onderbrengen. Concreet betekent dit dat in de wijk extra trafo's komen en kabels worden versterkt of vernieuwd.

- Blijft het gasnetwerk in stand:

Bij ja: Is de verwachting dat het in stand houden van dit gasnetwerk kostenverhogende effecten heeft op de lokale situatie (gaan Langeraaarders die nog gas behouden bijv. een hoger vastrecht betalen bijv.?)

Wij gaan gebouweigenaren niet verplichten om over te stappen op all-electric. Dat betekent dat het huidige gasnetwerk blijft liggen. Mocht het merendeel van de gebouweigenaren ( $\geq 80\%$ ) zich aansluiten op het warmtenet, dan kan de gemeente de afweging maken of zij een warmtekavel gaat aanwijzen. Daarmee kan de gemeente (vanuit de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie, Wgiw) gebouweigenaren gaan verplichten over te stappen op een all electric voorziening (hetgeen uiteraard ook weer een raadsbesluit zal zijn). Dat is nu niet aan de orde. De Langeraaarders die nog gas behouden, houden hun eigen contracten met hun gasleverancier. De gasprijzen staan los van de lokale situatie en dus ook los van de aanleg van een warmtenet in die buurt waar deze gebouweigenaren wonen. Inwoners die gas behouden, gaan dus geen hoger vastrecht betalen.

### **Warmtebedrijf van de gemeente**

Is dit de enige manier om het warmtenet te ontwikkelen, zijn er ook mogelijkheden om dit bijv. in een coöperatieve vorm te ontwikkelen?

Er zijn inderdaad meer mogelijkheden om een warmtenet te organiseren. Dat zou ook in een coöperatieve vorm kunnen. Denkbaar is een initiatief van een georganiseerd lokaal verband, een warmtegemeenschap (zie advies Sweco over rechtsvormen), om een warmtenet van de grond te krijgen. Voor Langeraar speelt dat niet, omdat er geen lokaal initiatief is ingebracht. Een andere mogelijkheid is dat – bij aanvang - een lokale coöperatie een aandeel in het net verwerft. Echter is het risicoprofiel van het beoogde warmtenet zodanig hoog dat het niet reëel is dat een lokale coöperatie hier financieel in zou willen stappen. Wel is mogelijk dat, als het warmtenet draait en woningen zijn aangesloten, een coöperatie kan toetreden. Kijkend naar de schaalgrootte van het beoogde warmtenet, de investeringen die ervoor nodig zijn en de complexiteit om dit alles goed te kunnen organiseren, ligt het voor de hand dat de gemeente zelf de verantwoordelijkheid en regie neemt om het warmtenet te realiseren.

Is het mogelijk om te participeren in het warmtebedrijf, nu en op een later moment?

Ja, dat is mogelijk. Dit kan worden opgenomen in de statuten van de BV. Hier volgt nog een apart inrichtingsbesluit over.

## **Uitrol van het leidingnet**

Wat betekent het als er geen (private) deelnemers zijn

Als er helemaal geen deelnemers zijn (nul deelnemers vanuit WDA en privaat), dan zijn er geen afnemers van de warmte en koude, dan zijn er geen inkomsten, is het warmtenet niet rendabel en dan heeft het geen nut om een distributienet aan te leggen. Er worden dan geen kosten gemaakt voor het leidingwerk naar bestaande gebouwen (zie verder onder vragen financiering).

## **Financiering**

Als wij de bedragen optellen, komen we tot een financieel risico van 2,8 mio €

1) klopt dit getal

De totale bruto investering komt uit op 3,7 miljoen euro, minus de WIS subsidie zou dat uitkomen op een bedrag van ongeveer 2.8 miljoen euro. Dit bedrag is gebaseerd op een aansluitpercentage van 83% (100% WDA, 60% particuliere deelname). De 2,8 miljoen euro vormt niet het financieel risico, maar betreft de investering met aftrek van subsidie. Het warmtenet genereert namelijk ook inkomsten (aansluitbijdragen en vastrechttarieven). Over een afschrijvingsperiode van 30 jaar is het financieel resultaat, volgens de bovengenoemde uitgangspunten, positief (het project is dan rendabel). Als de inkomsten minder zijn (minder aansluitingen), dan zal dit een negatief effect hebben op het financieel resultaat, en daar ligt een financieel risico in. De gevoeligheidsanalyse (over meer en minder aansluitingen en wel of geen WIS subsidie) geeft hier een beeld van. Deze is in het raadsvoorstel opgenomen.

2) wat worden jaarlijkse kosten aan verplichtingen als

- er geen deelnemers zijn (alleen IKC en appartementen)

De BU-case geeft hier geen beeld van. De BU-case is opgesteld voor het hele warmtenet inclusief de vervangingskosten over 30 jaar (feitelijk zal het meer dan 50 jaar zijn). Dat is het uitgangspunt waar de BU-case voor is ingericht, ook met het oog op het aanbieden van de BU-case aan RVO voor de aanvraag van de WIS subsidie.

Los van de BU-case zal de warmtevoorziening (WKO en aquathermie installatie) aangelegd worden en zal ook beheer en onderhoud nodig zijn. Dat betekent dat de eenmalige directe investering van circa 2 miljoen euro gedaan moet worden en daarna een bedrag voor onderhoud moet worden vrijgehouden. Omdat het dan om een relatief klein net gaat (1 doublet wordt buiten werking gezet, kleinere pomp), zijn de onderhoudskosten lager dan een groot net. De kosten voor vervanging, afschrijving van het systeem, onderhoud, beheer, energie en dataverbruik zijn in deze situatie geschat op ongeveer 50.000 euro per jaar. De inkomsten (vastrecht) bedragen dan ongeveer 20.000 euro per jaar.

- alleen WDA meedoet

Als alleen WDA meedoet, dan is er sprake van een deelname van 100% WDA en 0 % particulieren. In dat geval zal de cumulatieve kasstroom onder de nullijn terecht komen en zal er verlies geleden worden. De gevoeligheidsanalyse laat zien dat er dan ongeveer 1 miljoen euro

kostendeckingsbijdrage vanuit de gemeente nodig is. Alleen berust dit beeld niet op de werkelijkheid, omdat:

- In de BU-case alleen naar de eerste 5 jaar is gekeken qua aansluitingen van WDA (zoals in de intentieverklaring van WDA staat), na die 5 jaar volgen stapsgewijs verschillende blokken aan woningen die of verduurzaamd worden of van het gas af gaan (nieuwe CV-ketels gaan tussen de 15 en 20 jaar mee). Kortom zal in de komende 30 jaar vrijwel alle woningen van WDA aangesloten worden (dat betekent ongeveer zo'n 250 aansluitingen met uitzondering van nul op de meter woningen).
- Het reëel is dat – als er weinig particulieren de eerste 5 jaar aansluiten – de jaren erna tot 30 jaar later (of zelfs 50 jaar) zij elke keer weer voor nieuwe keuzes komen te staan om aan te sluiten op het warmtenet. Vanwege dat de lange termijn investering in een water-water warmtepomp gunstig afsteekt tegenover de andere varianten, zullen steeds meer particuliere woningeigenaren overstappen. Zeker als het warmtenet voor de deur ligt en aardgasvrij wonen de nieuwe standaard wordt.

Kortom is het naar de toekomst toe reëel dat er meer WDA-woningen en particuliere koopwoningen aangesloten worden op het warmtenet. Daarmee komen er steeds meer inkomsten binnen en zal uiteindelijk het warmtenet rendabel worden.

## **Risico's**

We lezen bij de risico's dat als we het besluit nemen, het warmtenet tóch niet aan te leggen (bij beschrijving risico mislopen WIS subsidie), dat er dan al 2,0 mio € uitgegeven zou zijn.

Kan dit uitgelegd worden?

De opbouw van het bedrag van 2 miljoen euro staat in de bijlage, BU-case tabblad budgetbesluit. Dit bedrag is nodig om de grote WKO aan te leggen. Op 7 november neemt de raad hierover een besluit. Als de raad hier niet voor kiest, kan worden overgestapt op de aanleg van bodemlussen; daarvoor is circa 6 ton euro nodig. Deze warmtebron is dan alleen te gebruiken voor de IKC en nieuwbouw-appartementen.

Tot nu toe is circa 3 ton euro uitgegeven aan de bouw van de technische ruimte en engineering kosten. Uw besluit op 7 november bepaalt of de investering voor de grote WKO doorgaat en de 2 miljoen euro wordt uitgegeven. We starten begin 2025 met de aanleg van de doubletten, zodat in juni 2025 de gebouwen aangesloten kunnen worden op de warmtevoorziening.

(We hebben het idee dat op het moment dat de WIS subsidie niet toegekend wordt, dat die uitgaven/ verplichtingen nog niet die grootte hebben)

We weten nog niet precies of de RVO aan de 8 weken behandeltime houdt of deze met nog eens 8 weken wordt verlengd. Dat betekent dat het besluit van de RVO op z'n vroegst begin maart genomen wordt (inclusief kersteces). Op dat moment zitten de doubletten al in de grond, als de raad hiertoe besluit op 7 november. De verwachting is dat de uitgaven/ verplichtingen ten opzichte van de directe investeringen voor de warmtevoorziening dan grotendeels zijn gedaan. De warmtevoorziening zelf valt niet onder de WIS subsidie. De WIS subsidie wordt gebruikt voor de aanleg van het leidingwerk.

## **Garanties** voor deelnemers/ huurders-woningeigenaren

Van belang is om te weten hoe het uitpakt voor de huurders/ woningeigenaren

Als een individuele huiseigenaar deel wil nemen aan het warmtenet wat zijn dan de investeringen die hij/zij moet doen (o.a. warmtepomp, aanleggen vloer- en wandverwarming, afkoppelen van het gasnet en verwijderen leidingen, aanleggen zonnepanelen voor opwek stroom warmtepomp) en aan welke eisen mbt isolatie moet de woning voldoen? Graag een uitleg en opsomming in leekentaal beperkt tot de kosten/investeringen en mogelijke subsidies.

Dat is lastig te bepalen. De situatie kan per woningeigenaar verschillen. De investering kan alleen een warmtepomp zijn, maar mogelijk dat de woningeigenaar daarbij isolatiemaatregelen moet nemen of andere radiatoren nodig heeft. Dat is per situatie verschillend (bouwjaar, staat van de woning, tussentijdse ingrepen etc.). De bedoeling is dat de energiecoaches bij de woningeigenaren langs gaan om samen met de bewoner te bekijken wat in zijn/haar situatie passende maatregelen kunnen zijn. Verder verwijzen we u naar bijlage D Bewonerspropositie. Daar staat in welke kosten er ongeveer gemaakt moeten worden voor een water-water warmtepomp en een inschatting van de jaarlijkse energiekosten.

Om inwoners te ondersteunen in deze investering, zijn verschillende subsidies beschikbaar. Zoals het gemeentelijke Energiebesparingsfonds, landelijke subsidies als ISDE en op te zetten collectieve inkoopacties. De aanpak of hoofdlijnen kunt u vinden in bijlage 3.

Zijn tarieven van vastrecht gegarandeerd, en is er bijv. een borging voor exceptionele stijgingen van verschillende tarieven in de toekomst?

De vastrechtstarieven zijn gebonden aan de maximale ACM-tarieven en in de toekomst ook aan een tariefregulering vanuit de Wet Collectieve Warmte. De Wcw beoogt inwoners te verzekeren van een goede warmtevoorziening tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

## **Huurwoningen WDA – verduurzaming woningen**

Veel woningen zijn in Langerhaar al verduurzaamd door de WDA, maar overzicht ontbreekt nog of de WDA hier de juiste voorzieningen heeft aangebracht om mee te kunnen doen

Zijn er nog woningen die nu in inventarisatie zijn opgenomen reeds voorbereid, of zijn hier nog veel investeringen te verwachten?

(zo ja, past dat in de planning van de WDA, of is dit wellicht nog beperkend in de uitrol van het warmtenet)

WDA is bezig met het uitwerken van hun eerste berekeningen om tot een definitief plan te komen om de woningen zo te verduurzamen dat deze aangesloten kunnen worden op het warmtenet. Vervolgens zullen zij dit aan hun huurders voorleggen. De insteek hierbij is dat de huurder niet méér aan energie betaald dan de huurder nu doet. Beperkend voor het warmtenet kan zijn als niet meer dan 70% van de huurders instemt met de verduurzamingsplannen van WDA.

## **(Wijk-)aanpak voor gemeente Nieuwkoop**

Is de kans welke nu voor ligt in Langeraar is voor nu de eerste/ enige ontwikkeling welke we op deze wijze kunnen aanpakken met een warmtenet, of zijn er inmiddels al meer wijken/ dorpen in beeld?

Op dit moment is Langeraar de enige dorpskern waar een warmtenet als zeer kansrijk wordt gezien. Volgend jaar gaan we een warmteprogramma opstellen. We zullen dan uitzoeken welke dorpskernen ook interessant zijn voor het opstarten van een warmtenet.

Bij ons leeft het beeld dat in Woerdense Verlaat de WKO van het IKC ook een reeds benoemde kans voor de omgeving is, welk traject wordt er in W.V. voorzien?

In Woerdense Verlaat ligt de BU-case moeilijk. Dat heeft vooral te maken met het geringe aantal aansluitingen. Woerdense Verlaat is kleiner dan Langeraar en er zijn vrijwel geen corporatiewoningen. Dat maakt een warmtenet – vergelijkbaar op de schaal van Langeraar – moeilijk haalbaar. De dorpsraad Woerdense Verlaat onderzoekt nu of er toch mogelijkheden zijn om een zeer kleinschalig warmtenet aan te leggen. Hierbij wordt gezocht naar verschillende ondersteuningsprogramma's, waaronder een provinciaal programma, waarvoor dit project in aanmerking hoopt te komen als zogeheten 'pilotproject'. Het IKC kan hier niet op wachten en gaat een eigen energievoorziening aanleggen.